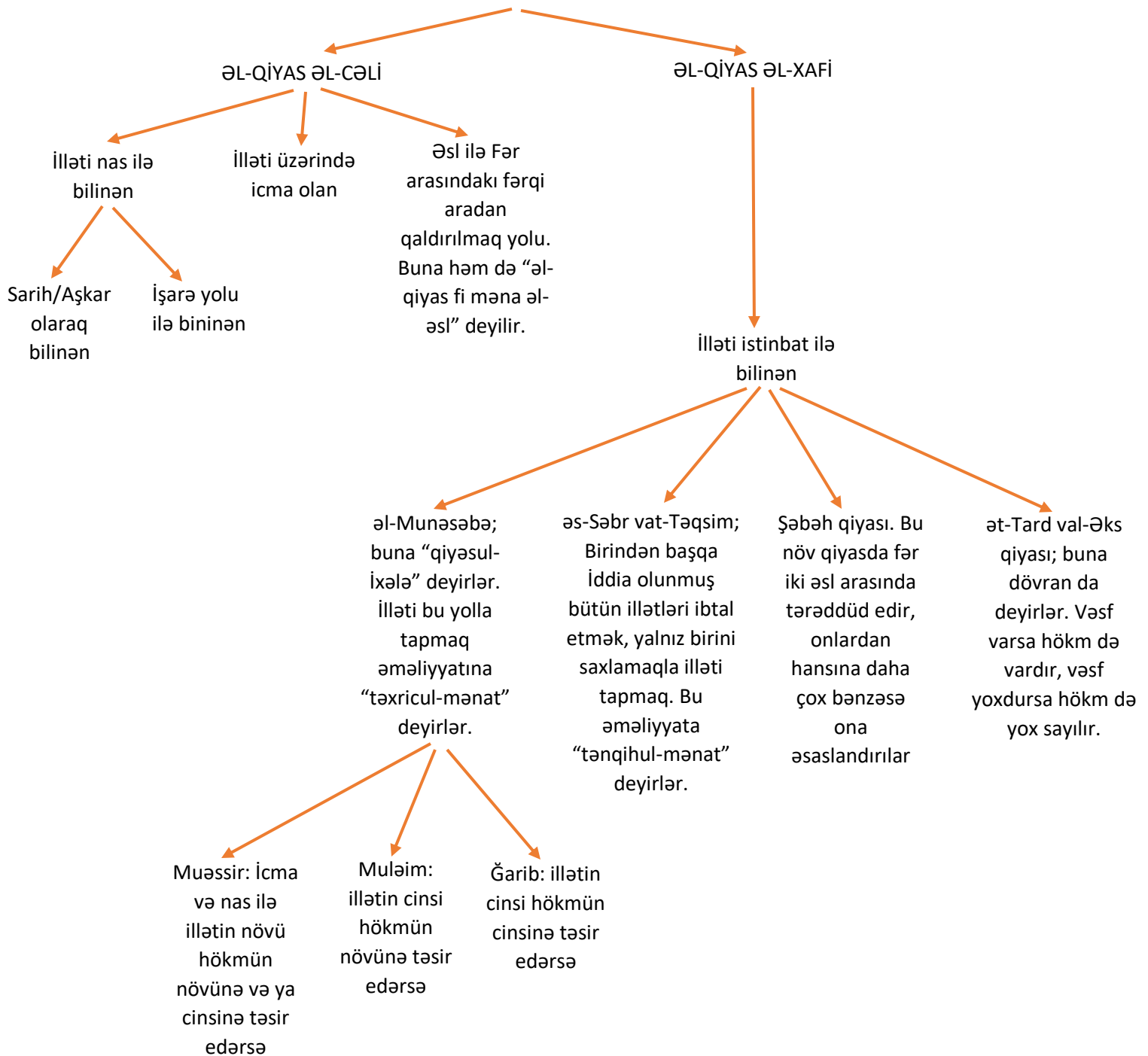

QIYAS

Qiyas ya qəti, ya da zənni ola bilər. Qəti olan qiyas əsldəki illətin fər'də də olduğu qəti olaraq bilinən illətlərdir. Qəti qiyas ya əvləvi, ya da musavi olaraq iki yerə bölünə bilər. Birinci qiyasda fər hökmə əsldən daha layiq sayılır. Bəziləri hətta bunu qiyas adlandırmağı doğru saymır. Buna başqa adlı “məfhumul-muvafəqə” və ya “fəhval-xitab” deyirlər. Musavi qiyasda isə hökmə layiqlikdə əsl ilə fər arasında bir fərq olmur. Buna “əl-qiyas fi mənə əl-əsl” deyirlər, yəni aradakı fərqi yox etməklə isbat olunur. Eyni şəkildə əsldə icma və nass ilə bilinən illətin fər'də olduğu da qəti olaraq bilinərsə bu qiyas da qəti hesab olunur. Qalan növ qiyaslar zənni qiyaslar sayılır.